

100 let STŘELNICE

Hradec Králové

1910 - zakoupena Střelnice družstvem „Dělnický dům“ členy
Čs.sociálně demokratické strany dělnické

2010 - v majetku České strany sociálně demokratické

Motto

Je dobré si připomenout u příležitosti výročí 100 let Střelnice, jak souvisí tento objekt s nejlepší historií naší strany a z jakých kořenů strana v regionu Hradce Králové vyrůstala

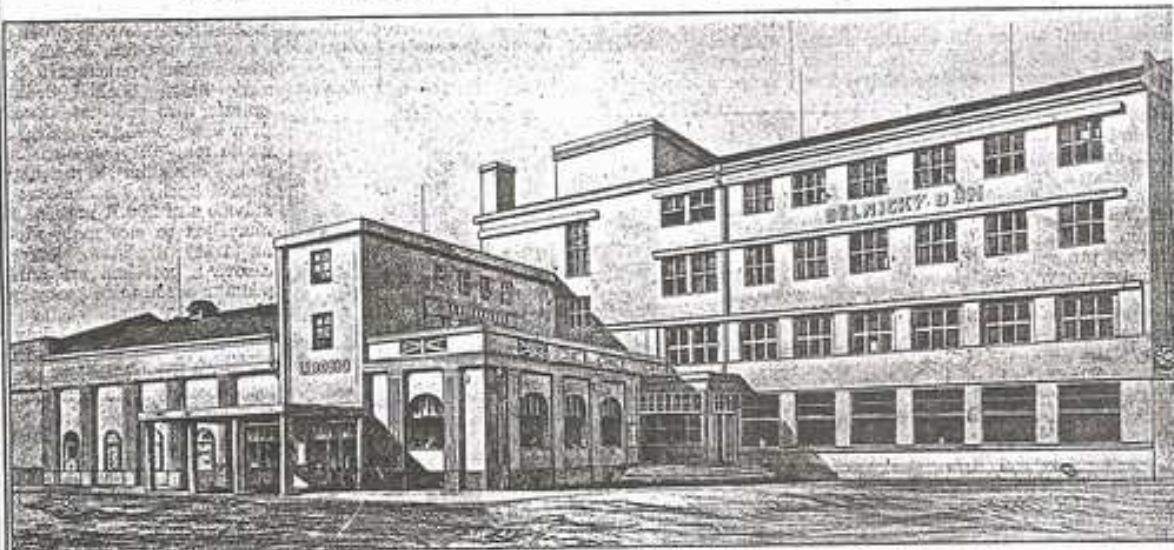
Zpracoval pro Krajský výbor Klubu seniorů Hradec Králové a pod záštitou OVV Hradec Králové Ing. arch. Zdeněk Vašata

Věnoval památce svého otce Václava Vašaty, sociálního demokrata od roku 1921, odborového funkcionáře, zedníka, který svými rukama pomohl stavět „Dělnický dům“.

PAMĚTNÍ LIST

DRUŽSTVA »DĚLNICKÝ DŮM« V HRADCI KRÁLOVÉ 1908 - 1928

Dalšímu rozkvětu Dělnického domu zdar!

Když před deseti lety založeno družstvo „Dělnický dům“ a o 2 roky později pak zakoupena Sítelnice, nikdo neočekával, že na místě, kde odehrávaly se zábery a radovánky buržoazie, postaven bude moderní, všem potřebám dělnického hnutí vyhovující Dělnický dům, jak tentě na obrázku našem ukazujeme.

Vzpomínáme-li dnes založení družstva „Dělnický dům“ a vybudování našeho Dělnického domu, pak nemáme jinak, než pohlédnouti se zpět do minulosti a porovnat poměry dnešní s těmi, které prožili průkopníci socialismu při založení sociální demokracie před 50 a více lety.

Státi, když přečteme si vzpomínky starého s. Hybeše a s. Habrmana, bychom seznali, jak socialisté byli pronásledováni, žalářováni a postřehem hnáni jediné proto, že čítali a prodávati socialistické nosky aneb, že se scházeli a pořádali schůze. S pietou vzpomínáme dnes všech těch bezjmenných průkopníků socialismu a obětí, jež dělnickému hnutí přinesli, aby přišli generace dělnické třídy měly se lépe.

Až věděli, že kráčí trnitou cestou, plnou strastí a utrpení, vytrvali! Jejich příčiněm zlomena rakouská perzekuce, dobito postupně všeobecné právo hlasovati a díky jejich práci vybudovány politické i odborové organizace tak, že při přeseratu jako jedni z vedoucích mohli se soudruzi naši postaviti v čelo budovateli našeho osvobozeného státu.

Dělnický dům v Hradci Králové toť kus historie dělnického hnutí na Hradecku. Zde konány porady a schůze organizací politických, odborových, zde konány přípravné práce pro hnutí družstevní i jednotářské. V Dělnickém domě našly svůj útulek i složky kulturní, jímž dnes v čele stojí naše Dělnická Akademie. Slozem, Sítelnice, jak se stále Dělnickému domu říká, stala se

představitelem sociální demokracie na Hradecku na tolik, že když vysloví se Sítelnice, každý ví, že jedná se o sociální demokracii.

Tak jak rostlo dělnické hnutí, tak postupně budován i Dělnický dům, až v roce 1927 postaven ze základů nový, všem požadavkům hnutí vyhovující stánek, který v sobotu 4. a v neděli 5. srpna u příležitosti 20letého trvání družstva oficiálně předáme veřejnosti. V tyto dny sejdou se soudruzi a soudružky, kteří sáhl u kolébky založení družstva, kteří poctivě pracovali a pomáhali dům udržeti, a zajisté všichni budou se radovati z díla, které přineslo tak krásné ovoce, z díla, které vybudováno vlastní silou bez jakékoli cizí pomoci.

Skládneme se dnes před vykonanou prací našich soudruhů a věčně vzpomínáme všech těch, kteří zemřeli aneb za povolání v jiná místa museli se odebrati. Všem patří náš upřímný dík a vzpomínka.

V sobotu 4. a v neděli 5. srpna budeme v Dělnickém domě v Hradci Králové vstati vážené hosty z celého českého severovýchodu. Budeme rádi, když bude se jim u nás líbiti, když budou z úspěchu zde dosaženého s námi se radovati a pracovati k tomu, aby po vzoru Hradce Králové i v každém větším městě vybudován byl dělnický stánek, který by byl postlou a podporou organizační práce v každém místě.

Dělnický dům v Hradci Králové toť naše chlouba a radost. Jsme hrdi na to, že je to dům náš, že je představitelem síly a moci strany. Předělali jsme zde různé fáze organizačního života. Pracujme všichni k tomu, aby v nejbližší budoucnosti stal se středem nového vzestupu a rozmachu nám všem drahé čil. soc. demokracie! — Dalšímu rozkvětu Dělnického domu a celkovému sociálně demokratickému hnutí zdar!

J. Vaněk.

4. srpna 1928.

Cena 1 Kč.

HISTORIE A SOUČASNOST STŘELNICE V HRADCI KRÁLOVÉ

1908

Historie „Dělnického domu“ začíná v roce 1908, kdy bylo 21.listopadu do seznamu „protokolovaných firem v okresním hejtmánství královéhradeckém“ zapsáno :

STAVEBNÍ, NÁKUPNÍ a VÝROBNÍ DRUŽSTVO DĚLNICKÝ DŮM
v Hradci Králové,

kteřé patřilo Sociální demokracii.(viz Královéhradecká ročenka 1914). Členy družstva byli příslušníci soc.dem. strany. Vzali si za úkol vybudovat pro rozvíjející se dělnické hnutí vedené sociálně demokratickou stranou pevný stánek pro svoji činnost – „Dělnický dům“ : „Dvacet osm lidí – dvacet osm hlav – dvacet osm pevných vůlí – pomoci dělnickému hnutí k jeho vlastnímu stánku a družstvo bylo ustaveno. Do představenstva zvoleni soudruzi :Ant. Hampl, rýsovač, Emil Werner, obchodní příručí, František Kulička, soustružník, Josef Šlemenda, slévač, Jan Hušek, cihlář, náhradníky : František Šnýdr, nástrojař a Prokop Josef, mlynářský dělník.“

1910 - 1919

V roce 1910 koupilo družstvo Střelnici. Byl to objekt stojící v širých lukách a sloužící zábavě měšťanstva. Kupní náklady 60.000,- K (pokladní hotovost družstva činila 2.447,21 K!) uhradili z členských vkladů, výnosů z Práva lidu, které od roku 1893 vydávalo v Kuklenách a dále z výpůjčky, která se splácela z výnosů z provozoven. Původně zde bývala občanská střelnice, která byla v roce 1881 přestavěna na zahradní restauraci. Družstvo střelnici přestavělo a byl sem umístěn sekretariát strany soc.dem., některé odborové svazy, organizace DTJ, které sloužil sál za tělocvičnu. Dne 11.prosince 1910 se v budově konala ustavující schůze DTJ HK (Dělnická tělocvičná jednota) a již 14.prosince téhož roku byla ve velkém sále zahájena první cvičební hodina. V roce 1911 se uskutečnilo první veřejné vystoupení v zahradě „Dělnického domu“, která k objektu patřila.

1919 - 1938

V roce 1919 – 1920 došlo k další výrazné změně – byl přistavěn biograf. Biografická představení se prováděla od roku 1913. V různých místnostech pod názvem „Union bio“. Později, když získali vlastní licenci, pod názvem „Lidový biograf“. V době I.světové války sál a další místnosti zabralo vojsko, objekt byl velmi poničen.

Po válce se vrátila řada starých pracovníků domů a začala houževnatě pracovat na obnově „Dělnického domu“. Finanční poměry byly tak špatné, že se přikročilo k vypsání mimořádné sbírky.

Museli překonat problémy nastalé při založení komunistické strany, která hlásala hesla o zabrání družstva pro jiné cíle.

Roku 1924 byl postaven letní biograf a provedeny některé úpravy. Zásadní přestavba do dnešní podoby byla provedena v letech 1927-1928 podle návrhu arch.O.Lisky. Tento architekt projektoval v Hradci Králové také městské lázně.

„Na místě staré budovy byl postaven nový moderní čtyřpodlažní objekt. Byly zde umístěny kanceláře pro hnutí odborové i politické, řada velkých spolkových místností ke

konání přednášek a schůzí, 14 moderně zařízených a vším pohodlím opatřených pokojů pro cizince, velká společná knihovna, tělocvična DTJ se sprchami, velká restaurační místnost pro 300 návštěvníků a velký divadelní sál pro dva tisíce návštěvníků s nejlepšími technickými pomůckami, ve kterém se konaly též plesy“.

Pozdější přístavby a rekonstrukce už podstatně neovlivnily vzhled budovy. Řada dokumentů připomíná, že sociální demokracie měla stále k dispozici „Dělnický dům“.

Cituji z publikace „Hradec Králové“ z roku 1976 a další publikace HK, vydané MěNV HK v roce 1983 :„ V době nově zrozeného státu – 1918 – měla sociální demokracie dobře organizovaný stranický aparát a vlastnila na Pražském Předměstí reprezentační „Dělnický dům“ (Střelnice)“. Kromě sekretariátu strany zde byla také redakce týdeníku Rozhledy. Za zmínku stojí dva další dělnická družstevní podniky – Ústřední konzumní družstvo a Východočeská lidová pekárna (František Švestka).

V roce 1938 – po zaboru našeho pohraničí – sloužily volné prostory jako přechodné ubytovny těm Čechům, kteří museli opustit své domovy.

1939 - 1945

Během druhé světové války soc. dem. sice neexistovala, ale správní rada družstva řídila činnost „Dělnického domu“. Působila zde také ilegální zpravodajská služba, která navazovala na některá odbojová centra – PVVZ (petiční výbor Věrní zůstaneme) a On (obrana národa). Z rozsáhlé sítě spolupracovníků, převážně z řad členů soc.dem. bylo velké množství zavřeno, i zaplatilo za svoji činnost životy : Mlateček, Černý, Potůček, Vitvar, Kučera, Janata, Kvasnička, Koblížek, doc.dr. Franta a řada dalších.

1945 - 1951

Po osvobození sloužil „Dělnický dům“ opět jako krajský sekretariát soc.dem. strany a byla také obnovena činnost redakce až do doby násilného rozkladu a rozpuštění strany po roce 1948.

1948 - 1989

Dne 27.srpna 1951 byl „Dělnický dům“ bez souhlasu družstva, bez právního podkladu a bez náhrady předán k užívání Krajské odborové radě. Střelnice byla užívána pro potřeby odborů jako kanceláře, restaurace a jako kulturní zařízení (kino, plesy apod.) pod názvem Kulturní dům odborů. Byly provedeny různé stavební úpravy, hlavně v kuchyňské části a u dřevěného pavilonu.

1990 - 1995

U obnovy celostátní soc.demokracie byli i hradečáci V.Všetečka a Vít Plechač. S obnovením činnosti strany souvisela otázka Střelnice.

Družstvo jako původní majitel nespadlo do restitučních zákonů. Snaha právníků byla o vrácení Střelnice bezvýsledná. Cesta ke vrácení se našla v roce 1991 přes členy strany . odborové funkcionáře Ing. arch. Zdeňka Vašatu a M.Žaluda, kteří u vedení odborových svazů vyjednali vrácení, respektive prodej Střelnice za 5,0 mil Kč. Byla to částka, na kterou si odbory ocenily provedení stavebních úprav. Spolu s dalšími funkcionáři strany v Hradci Králové přesvědčili předsedu strany J.Horáka. Peníze zaplatila společnost Cíl, kterou vlastní ČSSD a stala se tak majitelem areálu. V roce 1993 se zde konal sjezd strany.

1995 - 2000

V této době se zpracovaly podnikatelské záměry a studie na rekonstrukci a rozšíření areálu pomocí hledaných investorů na polyfunkční kulturně společenské centrum. Strana peníze neměla, a tak výsledkem bylo provedení menších stavebních úprav a modernizace sociálního zařízení. Majitel je v Praze a zde řídil chod budovy pověřený správce s větším či menším úspěchem. Pronájmy prostor nebyly vždy šťastně řešeny ve prospěch ČSSD.

2000 - 2010

V budově jsou využívány kanceláře pro okresní a krajský výkonný výbor a schůzovou činnost stranických organizací. Kino bylo zrušeno a upraveno pro taneční školu, restaurace pronajata a interiér upraven ne zcela šťastným způsobem. Bývalá kavárna u vchodu, vinárna v suterénu a většina kanceláří ve 3.patře je nevyužita. Provádějí se nejnnutnější úpravy instalací a údržba. V současné době je standard vybavení z minulého století naprosto nevyhovující požadavkům současných nájemců, takže největší prospěch je z trhovců a z dřevěné „estrádní síně“ pronajaté asijským prodejcům. Na druhém místě je využívána pro společenské akce. Technický stav není dobrý.

2010 - ?

Areál KD Střelnice se nachází na nejlukrativnějším místě Hradec Králové a nezaslouží si současný osud.

Řekne-li se Střelnice, tak v Hradci Králové to znamená ČSSD. Stav Střelnice se spojuje se stranou. V rámci 100 letého výročí Střelnice a při památce 28 dělníků, kteří bez prostředků založili družstvo „Dělnický dům“ a kteří vybudovali dnešní stav Střelnice, který se prakticky za 100 let nezměnil, žádá krajský výbor Klubu seniorů, aby se výročím a stavem Střelnice zabývaly výkonné orgány strany okresu a kraje v čele s poslankyní Orgoníkovou. Věříme, že společným tlakem na vedení strany docílíme žádoucí výsledek.

Sociální demokraté v Hradci Králové by si zasloužili odpověď na otázky:

1. Jaké jsou ekonomické výsledky Střelnice?
2. Jak je zajištěno, aby ČSSD měla jistotu, že areál je co nejefektivněji využíván?
3. Jaké jsou krátkodobé a dlouhodobé plány s areálem Střelnice?
4. Nejsme-li schopni sami, nebude lepší vypsát soutěž na strategického partnera nebo nájemce?

Závěr

Změnila se společenská situace, z raného kapitalismu máme globální kapitalismus, z dělnické strany soc. demokratické je strana se širším záběrem usilující o svobodu, demokracii, sociální spravedlnost, ekologická práva pro dolních 10 mil občanů.

Na 100 leté historii Střelnice si můžeme uvědomit, z jakých tradičních hodnot a cílů jsme vyrostli. Žádáme vedení strany – dejte Střelnici k narozeninám naději na změnu !

Krajský výbor Klubu seniorů ČSSD Hradec Králové a pod záštitou OVV Hradec Králové – leden 2010